

13.01.2019

Сто років пошуків та відкриттів

Як можна розповісти про ціле століття? По-різному, звичайно. Коротко? Тоді доведеться хіба що перераховувати роки десятками, а імена – через кому. Детально? Теж можливо, але це вже будуть великі томи й довгі розповіді ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Оптимальний шлях шукав колектив дослідників-науковців, готуючи літопис століття Національної академії наук України. І якраз напередодні урочистого відзначення 100-річчя НАНУ побачило світ унікальне чотиритомне видання «Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали». Керівником цього проекту став академік НАНУ, багаторічний очільник, а нині почесний генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського О. С. Онищенко, упорядники видання – Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, Д. В. Байкеніч, О. І. Вербіцька, С. М. Коваленко, О. А. Лук'янець, О. В. Принь, Л. О. Шеремета, І. М. Шихненко. Видрукований чотиритомник у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

Це комплекс звітних документів Національної академії наук України, який репрезентує напрями наукових досліджень і здобутки академічних колективів за весь столітній період. Репрезентує звідомленнями (так називалися звітні документи у 20-х роках минулого століття), інформаціями, звітами, повідомленнями, аналітичним довідками тощо.

У першій книзі, окрім заявлених документів і матеріалів, подано розповідь про етапи становлення головного осередку наукової думки в Україні. Ідея, що зародилась ще наприкінці ХІХ століття і визрівала в наукових товариствах, завдяки наполегливим зусиллям видатних науковців того часу В. І. Вернадського та М. П. Василенка знайшла своє втілення в законопроекті про заснування Української академії наук у Києві, який у листопаді 1918 р. став законом. Так почався фактичний і юридичний відлік біографії Української академії наук – нинішньої Національної академії наук України. У цій передмові також наголошується на ролі й значенні утворення Академії для розвитку української наукової та інтелектуальної думки, культури й Української держави загалом.

Видання структуроване за кількома помітно відмінними історичними періодами розвитку академії: становлення, перебудова під час Другої світової війни, післявоєнне відновлення, піднесення на хвилях вибуху наукової творчості нового покоління українських учених і вимог науково-технічного прогресу, а також сучасний період переформатування напрямів діяльності відповідно до потреб розвитку незалежної України та самостійного входження української науки у світовий науковий простір. І в кожному з цих періодів простежується сплав традицій і новацій, неухильне нарощування фундаментальних знань і урізноманітнення їх зв'язків з практикою, зростання суспільного престижу Академії.

Для розширення інформативності документів подано наукові коментарі та значний масив ілюстративних документів. Кожен том також забезпечено

необхідним науково-довідковим апаратом, який зорієнтує і полегшить роботу читача у розлоному масиві документального матеріалу. Це «Іменний покажчик», «Список абревіатур та скорочень», «Перелік документів» (за хронологічним принципом).

Видання розраховане на істориків науки, джерелознавців, архівістів, документознавців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів та, зрештою, всіх, хто цікавиться історією української науки.

Корисні посилання:

[Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали. КНИГА 1 : 1918–1945 \(2018\)](#)

[Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали. КНИГА 2. ЧАСТИНА 1 : 1946–1970 \(2018\)](#)

[Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали. КНИГА 2. ЧАСТИНА 2 : 1971–1991 \(2018\)](#)

[Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали. КНИГА 3 : 1992 – 2018 \(2018\)](#)